

TYT

YENİ NESİL
SORULAR

TEMEL
BİLGİ
SORULARI

ÖSYM
TARZI
SORULAR

BİLGİ KAVRAMA
VE YORUMLAMA
SORULARI

AKILLI TAHTA
UYUMLU

TAMAMI VIDEO
ÇÖZÜMLÜ

ALTERNATİF

Tarih

SORU BANKASI

GENEL YAYIN KOORDİNATÖRÜ

Sadettin FİDAN

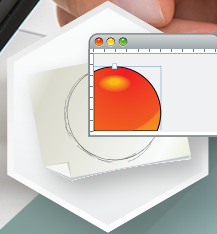
REDAKSİYON

Betül HASIRCI

YAZARLAR

Yeni Alternatif Yayınları

GÖRSEL TASARIM

Yeni
Alternatif
YAYINLARI

BASIM YERİ

Özgün Matbaacılık

0.312 419 01 75

978-625-99242-5-0

YAYINCI

Yeni Alternatif Yayınları

www.alternatifyayinlari.com

bilgi@alternatifyayinlari.com

+90 312 315 28 49

+90 553 785 16 85

Copyright © **Yeni Alternatif Yayınları**

Bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayınlayan şirketin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayınlaması ve depolanması yasaktır. Bu kitabın tüm hakları **Yeni Alternatif Yayınlarına** aittir.

“

Değerli Arkadaşlar,

ÖSYM sınavlarında yeni nesil sorular artık sınavların bir parçası hâline gelmiştir.

Yeni nesil sorular; düşündüren, yoruma dayalı olan ve öğrencilerin muhakeme yeteneklerini geliştiren sorular demektir.

Karşılaşılan problemlere mümkün olan en kısa sürede çözüm bulmak için muhakeme yeteneğine, hızlı işlem yapabilmek için bol soru çözmeye ihtiyaç vardır.

Aynı kalıp sorular çözerek bu sınavlara hazırlanmak, sınav esnasında öğrencilerin zorluk yaşamalarına sebep olmaktadır.

Tarih birçok öğrenci için ön yargı ile yaklaşılan, başarılması zor bir ders olarak algılanıyor. Esasında tarih, birbiriyle bağlantılı olan küçük parçaların bir araya gelerek oluşturduğu bir sistemdir. Bu kitapla birlikte bu parçaları bir araya getirmeye çalışacağız. Sizi başlangıç seviyesinden alıp ileri seviyede geliştirebilecek ve en önemlisi net artışı sağlayacak ÖSYM çizgisinde çözülebilir yeni nesil tarih sorularının kitaplarda yeteri kadar yer almadığını ve bu konuda büyük bir ihtiyacın olduğunu düşünerek bu kitabı hazırladık.

Kitabımızı Tanıyalım:

TEMEL BİLGİ SORULARI ile konuyu daha iyi öğrenebileceksiniz.

BİLGİ KAVRAMA ve YORUMLAMA SORULARI ile bilgiyi yorumlama yeteneğinizi geliştireceksiniz.

ÖSYM TARZI SORULAR ile gerçek sınav deneyimi yaşayacaksınız.

Hedeflerimizin sonunda nerede olacağımızı bilebilmek için nerede olduğumuzu bilmemiz gerekir. Bu önümüzde duran iştir. En iyi fikirlerimizi ortaya çıkarmamız gerek, en güçlü sezgilerimizi ve onları test etmemiz gerek. Başarılı olup olmadığımızı değerlendirmemiz gerek ve düştüğümüzde yeniden ayağa kalkabilmek için hata yapmaya, yanlış yapmaya hazır olmamız gerek.

Eğer hatalarımızdan ders almayı öğrenirsek, hatalarımız en büyük öğretmenlerimiz olur.

Hayallerinize bir adım daha yaklaşmanız dileklerimizle...

”

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

TARİH VE ZAMAN.....	7
İNSANLIĞIN İLK DÖNEMLERİ	15
ORTA ÇAĞ'DA DÜNYA.....	25
İLK VE ORTA ÇAĞLARDA TÜRK DÜNYASI.....	31
İSLAM MEDENİYETİ'NİN DOĞUŞU	39
TÜRKLERİN İSLAMİYETİ KABULÜ VE İLK TÜRK - İSLAM DEVLETLERİ	49
YERLEŞME VE DEVLETLEŞME SÜRECİNDE SELÇUKLU TÜRKİYESİ	59
BEYLİKTEN DEVLETE OSMANLI SİYASETİ (1302 - 1453)	67
DEVLETLEŞME SÜRECİNDE SAVAŞÇILAR VE ASKERLER	77

2. BÖLÜM

BEYLİKTEN DEVLETE OSMANLI MEDENİYETİ	85
DÜNYA GÜCÜ OSMANLI (1453 - 1595)	95
SULTAN VE OSMANLI MERKEZ TEŞKİLATI	101
KLASİK ÇAĞDA OSMANLI TOPLUM DÜZENİ	107
DEĞİŞEN DÜNYA DENGELERİ KARŞISINDA OSMANLI SİYASETİ (1595 - 1774)	113
DEĞİŞİM ÇAĞINDA AVRUPA VE OSMANLI	119
DEVİRİMLER ÇAĞINDA DEĞİŞEN DEVLET TOPLUM İLİŞKİSİ	125
ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE DENGİ STRATEJİSİ (1774 - 1914)	131
XIX VE XX. YÜZYILDA DEĞİŞEN SOSYO - EKONOMİK HAYAT	139

3. BÖLÜM

XX. YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ VE DÜNYA	145
MİLLÎ MÜCADELE	157
ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI - ATATÜRK İLKELERİ ve İNKILAPLAR.....	173
İKİ SAVAŞ ARASINDAKİ DÖNEMDE TÜRKİYE VE DÜNYA	191
II. DÜNYA SAVAŞI SÜRECİNDE TÜRKİYE VE DÜNYA	197
II. DÜNYA SAVAŞI SONRASINDA TÜRKİYE VE DÜNYA	203
TOPLUMSAL DEVRİM ÇAĞINDA DÜNYA VE TÜRKİYE	209
21. YÜZYIL EŞİĞİNDE TÜRKİYE VE DÜNYA	215
CEVAP ANAHTARI	221

-
1. TARİH VE ZAMAN
 2. İNSANLIĞIN İLK DÖNEMLERİ
 3. ORTA ÇAĞ'DA DÜNYA
 4. İLK VE ORTA ÇAĞLARDA TÜRK DÜNYASI
 5. İSLAM MEDENİYETİNİN DOĞUŞU
 6. TÜRKLERİN İSLAMİYETİ KABULÜ VE
İLK TÜRK - İSLAM DEVLETLERİ
 7. YERLEŞME VE DEVLETLEŞME SÜRECİNDE
SELÇUKLU TÜRKİYESİ
 8. BEYLİKTEN DEVLETE OSMANLI SİYASETİ
(1302 - 1453)
 9. DEVLETLEŞME SÜRECİNDE SAVAŞÇILAR VE
ASKERLER

TARİH VE ZAMAN

1

TEMEL BİLGİ SORULARI

1. İbn-i Haldun'a göre tarih yazmak, geçmişin gerçeğini ve olayların sebeplerini bulup ortaya koymaktır. Zira olayların gerçekliğine ulaşmayan bir bilgi, kandırmacadan ve yanlış yönlendirmeden öteye bir anlam taşımaz.

Bu düşünceye göre bir tarihçinin aşağıdaki niteliklerden hangisine sahip olması gerekir?

- A) Geleceğe dair bilgiler vermeye
- B) Farklı görüşlere göre yorumlanabilmeye
- C) Nesnel araştırmalara dayanmaya
- D) Olayların sonuçlarına göre yorumlanabilmeye
- E) Millî değerleri ön planda tutabilmeye

2. Tarihin değişmeyen önemli unsurları; yer-zaman, sebep-sonuç ve insan faaliyetleridir. Bunlardan herhangi birinin bilinmediği bir olayın tarihî değeri olamaz.

Buna göre,

- I. Olayın üzerinden belli bir süre geçmiş olmalıdır.
- II. Tarihî olaylar birbirine bağlıdır.
- III. İnsanların yapmış oldukları ekonomik ve siyasi etkinlikler tarihin konusudur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

3. Olayın geçtiği döneme yakın ya da o dönemin kaynaklarından faydalanılarak meydana getirilen eserlere ikinci el kaynaklar denir.

Buna göre aşağıdaki belgelerden hangisinin ikinci el kaynak olduğu söylenebilir?

- A) Vakanüvistlerin yazdığı günlükler
- B) Paralar
- C) Seyahatnameler
- D) Ders kitapları
- E) Arkeolojik buluntular

4. Tarihi olayların meydana gelmesinde yaşanan coğrafi konumun ve şartların önemli bir rolü vardır.

Buna göre aşağıdaki gelişmelerden hangisinde coğrafyanın etkisinden söz edilemez?

- A) İlk yerleşim yerlerinin su kenarlarında olması
- B) Akarsu bölgelerinde tarımla uğraşılması
- C) Orta Asya'da yaşayan ilk Türklerin hayvancılıkla uğraşmaları
- D) Eski Yunanda heykelticilik sanatının gelişmesi
- E) Yer altı ve yer üstü zenginlik kaynaklarından dolayı savaşlar çıkması

5. "Tarih yazanlar, yapanlara sadık kalmalıdır."

Atatürk'ün, verilen sözü ile tarih araştırmalarının aşağıdaki özelliklerinden hangisi arasında ilgi kurulabilir?

- A) Objektif olarak yazılmalıdır.
- B) Olaylar üzerinden belli bir süre geçmelidir.
- C) Olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurulmalıdır.
- D) Deney ve gözlem metodu yoktur.
- E) Olayın geçtiği dönemin şartları bilinmelidir.

6. Tarihte bilinen ilk yazılı antlaşma Hitit ve Mısır uygarlıkları arasında imzalanan Kadeş Barış Antlaşması'dır.

Bu antlaşmanın incelenmesinde;

- I. antropoloji,
- II. paleografya,
- III. diplomatik,
- IV. heraldik

gibi tarihe yardımcı bilimlerin hangilerinden yararlanılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

7. Bir tarihi olay incelenirken tarafsızlığın sağlanabilmesi için,
- Olaylar meydana geldiği günün değer yargıları göz önüne alınarak incelenmeli, günümüzün değer yargıları ile yorumlanmamalıdır.
 - Kaynak taraması yapılmalıdır.
 - Araştırmacılar duygularıyla, ulusal ve dini kimlikleriyle hareket etmemelidir.
- çalışmalarından hangilerine yer verilmelidir?**
- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

8. Türkler, tarih boyunca geniş bir coğrafyada hüküm sürmüş bu nedenle de farklı kültürlerle etkileşime girmiştir. Bu durum Türklerin kullandığı takvimlere de yansımıştır.
- Buna göre;**
- Hicri,
 - Miladi,
 - 12 Hayvanlı Türk
- takvimlerinden hangileri bu duruma örnek olarak gösterilebilir?**
- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

9. Tarihe yardımcı bilim dallarından bazıları şunlardır;
- Diplomasi
 - İstatistik
 - Nümizmatik
 - Etnoğrafya
 - Arkeoloji

Bu bilimlerin yazılı ve yazısız dönemde yardımcı olmaları bakımından eşleştirilirse aşağıdakilerden hangisi doğru olur?

Yazılı Dönem	Yazısız Dönem
A) I - II - III	IV - V
B) I - III - IV	II - V
C) II - III - IV	I - V
D) II - III - V	I - IV
E) I - II - IV	III - IV

10. Tarihi olaylarla ilgili olarak;
- zaferler ve yenilgilerin birlikte açıklanması,
 - olayın üzerinden belli bir süre geçmesi,
 - olayların yalnız bir kaynaktan araştırılması
- durumlarından hangileri tarih araştırmalarında "tarafsız olma" ilkesini destekleyen davranışlar arasında gösterilebilir?**
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III
11. Geçmişte meydana gelen olaylar üzerinde araştırma yapan tarihçiler, aralarındaki din, dil ve etnik farkına rağmen bazı konular üzerinde fikir birliğine varmışlardır.
- Buna göre;**
- yardımcı bilimlerden yararlanma,
 - olayları o günün şartlarına göre yorumlama,
 - araştırmacıların olaylara siyasi görüşlerini katma
- durumlarından hangileri fikir birliğinin sağlanmasında olumlu etki yaptığı söylenebilir?**
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

12. Tarihin konusu, zaman içinde insan faaliyetleri, farklı etkilerle meydana gelen değişimler ve insan eylemlerinin sonucunda ortaya çıkan eserlerdir. İnsanın olmadığı yerde tarih de olmaz.
- Buna göre aşağıdakilerden hangisi tarih biliminin konusu içerisinde yer almaz?**
- A) Yapılan savaş ve başarılar
B) Din ve inanışları, hukuk sistemleri
C) Güzel sanatlar ve ekonomik etkinlikler
D) Anadolu'da yaşanan kuraklık ve kıtlık
E) İnsanların göçebe yaşayışları

TARİH VE ZAMAN

2

BİLGİ KAVRAMA ve YORUMLAMA SORULARI

1. Tarih öğretmeni, öğrencilerine “Neden tarih öğreniyoruz?” diye sormuş, bazı öğrencileri şu cevapları vermiştir;

- I. Emre: Vatan ve millet sevgisi oluşturur.
- II. Oğuz: Empati kurup geçmiş insanların yaşamı fark edilir.
- III. Berfin: Din, düşünce ve hukuk birliği sağlar.
- IV. Cem: Kronolojik sürecin algılanması sağlanır.

Buna göre öğrencilerden hangileri doğru cevap vermiştir?

- A) I ve IV B) II ve III C) I,II ve IV
D) II,III ve IV E) I,II,III ve IV

2. Bazı tarih araştırmacıları kendilerini millî tarihin yüceliğini göstermekle yükümlü saymaktadır. Halbuki tarihçinin görevi gerçeği yansıtmaktır.

Buna göre tarih biliminin;

- I. tarafsız olma,
- II. kronolojiden faydalanma,
- III. belgelere yer verme

özelliklerinden hangilerinin göz ardı edildiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

3. Aşağıda, Türklerin tarih boyunca kullandıkları takvimlerin bazı özellikleri verilmiştir.

- I. Hz; Ömer döneminde oluşturulmuştur. Günümüzde sadece dini ay ve günlerin belirlenmesinde kullanılmaktadır.
- II. Osmanlı Devleti'nde vergi toplama ve maaş ödemelerinde ve mali işlerde aksama olmaması için kullanılmıştır.
- III. İlk hâli Mısırlılara ait olan takvimde; Hz. İsa'nın doğduğu başlangıç olarak kabul edilmiştir.
- IV. Büyük Selçuklu Sultanı Celaledin Melikşah'ın emriyle Ömer Hayyam başkanlığında kurulan bir astronomi heyetince hazırlanmıştır.

Verilen özellikler aşağıdaki takvimlerle eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

- A) Miladi B) Hicri C) Rumi
D) On İki Hayvanlı E) Celali

4. Güneş yılı esaslı olan Miladi Takvim Mısırlılar tarafından icat edilmiş, sonra İyon, Yunan ve Romalıların katkılarıyla şekillenmiştir. Papa 13. Gregorius'un çalışmalarıyla Miladi Takvim son şeklini almıştır. Günümüzde ise bu takvim dünyanın birçok ülkesinde kullanılmaktadır.

Buna göre Miladi Takvim ile ilgili olarak,

- I. 1 yıl, 365 gün 6 saattir.
- II. Medeniyetlerin ortak ürünüdür.
- III. Yaygın olarak kullanılmaktadır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

5. Soru: MÖ'deki bir tarih ile MS'deki bir tarih arasındaki farkı nasıl buluruz?

Cevap: “Bu farkı bulmak için --?-- ” Çünkü --?--

Yukarıda “?” işareti ile boş bırakılan yerlere;

- I. Toplama işlemi yapılır.
- II. Çıkarma işlemi yapılır.
- III. MÖ'deki tarihlerden sayısal değeri büyük olan, sayısal değeri küçük olandan daha yakın bir tarihi gösterir.
- IV. MÖ'deki tarihler günümüze doğru küçülerek gelir, MS'deki tarihler ise günümüze doğru büyüyerek gelir.

yargılarından hangileri getirilebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) I ve IV E) II ve IV

6. İngiliz sosyolog Anthony Smith: “Hafıza yoksa kimlik yoktur; kimlik yoksa ulus yoktur.” demiştir.

Bu ifadeye göre;

- I. millî ve toplumsal kimlik için tarih bilincinin oluşmasının bir zorunluluk olduğu,
- II. gelişmiş toplumlarda ulus olma bilincinin daha erken başladığı,
- III. geçmişin anlamının ve yorumlamanın toplumsal bilince yön verdiği

durumlarından hangilerini vurguladığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

7. Tarihi olaylar ele alınırken tarihî bilgilerin kendi döneminin şartlarına göre değerlendirilmesi gerekir. Geçmişte yaşanmış bir olayın bugünün bakış açısı ve değer yargıları ile ele alınması doğru değildir.

Bu durum;

- I. tarafsızlığın sağlanması,
- II. sebep-sonuç bağlantısının kurulması,
- III. yazılı kaynakların incelenmesi

özelliklerinden hangileri ile açıklanabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

8. Tarih, bireylere yaşadığı toplumun geçmişini öğretmek için kişinin kendi milletine aidiyet duygusuyla bağlanmasını sağlar. Tarih, kimliğin oluşumunda millî hafızanın destekleyicisidir.

Buna göre tarih öğrenmenin;

- I. millî ve toplumsal kimliğin oluşması,
- II. vatan ve millet sevgisini kuvvetlendirmesi,
- III. mensubu olduğu toplumu diğer toplumlardan üstün tutması

durumlarından hangilerine katkı sağladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

9. Yüzyıl hesaplamalarında verilen tarih bir ve iki basamaklı sayıdan oluşuyor ise I. yüzyıldır. Üç basamaklı sayıdan oluşan bir tarih ise yüzler basamağına bir eklenir. Dört basamaklı sayıdan oluşan bir tarih ise binler ve yüzler basamağındaki sayılar iki basamaklı kabul edilir ve bu sayıya bir eklenir.

Buna göre aşağıdaki örneklerden hangisi yanlıştır?

- A) 1453'teki İstanbul'un fethi, XV. yüzyılın ikinci yarısında olmuştur.
B) 1789'daki Fransız İhtilali XVII. yüzyılın ikinci yarısında olmuştur.
C) Kavimler Göçü (375), IV. yüzyılda meydana gelmiştir.
D) Cumhuriyetimiz, XX. yüzyılın ilk çeyreğinde ilan edilmiştir.
E) Mustafa Kemal, XIX. yüzyılın ikinci yarısında doğmuştur.

10. Tarihi, bilimsellikten uzak, olayları ve olguları olduğu gibi değil de geçmişte yerme ya da övme biçiminde öğretirsek bireyler ve toplum, içinde bulunduğu koşulların bilincine varamaz; ekonomik, siyasal, dinî ve etnik kavgalarla geçmişte pek çok örneği görülen bir kargaşa ortamına sürüklenir. Millî birlik ve beraberliğin bozulmasına ortam hazırlanmış olur.

Bu durumun yaşanmaması için tarih araştırmalarında,

- I. tarafsızlığın sağlanması,
- II. doğru kaynaklara başvurulması,
- III. ayrımcılığa neden olacak kavramlardan uzak durulması

durumlarından hangileri uygulanmalıdır?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

11. Tarihi kazılarda ortaya çıkarılan Anadolu'daki eski bir yerleşim yerinde topraktan yapılmış yiyecek pişirme ve saklama kapları, giysiler gibi eşyalara rastlanmaktadır. Ayrıca bu bölgede bakır ve kurşun madenleri bulunmadığı hâlde, bu madenlerden yapılmış süs eşyaları bulunmuştur. En son katmanda demirden yapılan silahlara rastlanılmıştır.

Bu metindeki tarihî gelişmelerin çözümünde aşağıdaki tarihe yardımcı bilimlerin hangisinden kesinlikle yararlanılamaz?

- A) Arkeoloji B) Paleografya
C) Etnografya D) Coğrafya
E) Kronoloji

12. İnsan; mensubu olduğu toplumu, ülkeyi ve içinde yaşadığı dünyayı anlamak için geçmişini bilmek zorundadır. Geçmişini bilmeyen bir toplum, hafızasını yitirmiş, akıntıya kapılmış gibidir. Tarih öğrenmek, geçmişin ışığında bugünün anlaşılmasını ve yarına yön verilmesini sağlar.

Buna göre toplumlar;

- I. geçmişteki hatalarından ders alma,
- II. gelecekle ilgili doğru planlama yapma,
- III. eleştirel düşünmeyi sağlama

kazanımlarından hangilerine ulaşabilirler?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

TARİH VE ZAMAN

3

BİLGİ KAVRAMA ve YORUMLAMA SORULARI

1. Atatürk; Türk tarihinin araştırılmasına ve öğretilmesine önem vermiş ve "Millî benliğini bulamayan milletler, başka milletlerin taklitçisidir." demiştir.

Buna göre Atatürk'ün tarih öğretimiyle;

- I. ulusal değerlere bağlılığın artırılması,
- II. özgün çalışmaların yapılması ve geliştirilmesi,
- III. olaylar arasındaki neden-sonuç ilişkisinin kavranması

hedeflerinden hangilerine ulaşmak istediği savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

2. Tarihî olaylar incelenirken;

- I. sebep ve sonuçları üzerinde durulması,
- II. belgelere dayanması,
- III. farklı kaynaklardan yararlanılması

durumlarından hangilerinin araştırmacı ve modern tarih anlayışı ile ilgili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

3. Tarih; toplumların başından geçen olayları zaman ve yer göstererek anlatan bunların sebep ve sonuçlarını, birbirleriyle olan ilişkilerini ele alan sosyal bir bilimdir.

Buna göre;

- I. Mudanya Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması,
- II. ilk defa klan tipi köylerin kurulması,
- III. Kavimler Göçü'nün sonuçları

gelişmelerinden hangileri tarih biliminin inceleme alanı içerisinde yer alır?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

4. Tarihî olayların sonuçlarının ve etkilerinin tüm yönleriyle ortaya çıkması kısa sürede gerçekleşmez. Bu yüzden tarihî olayların sona ermesinin hemen ardından yapılacak analizler eksik kalacaktır.

Bu açıklamayı yapan bir tarihçinin aşağıdaki yöntemlerden hangisinin gerekçesini belirttiği savunulabilir?

- A) Tarihin zamana, mekâna veya konuya göre sınıflandırılmasının
B) Tarihî olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurulmasının
C) Elde edilen bilgilerin belgelere dayandırılmasının
D) Tarihî olayların üzerinden belli bir süre geçtikten sonra incelenmesinin
E) Tarihî olayların yaşandığı dönemin değer yargılarının dikkate alınmasının

5. Tarih araştırmacıları coğrafya, paleografya, nümizmatik gibi farklı bilim dallarından yararlanmışlardır.

Tarihçiler bu yolla;

- I. araştırmanın güvenilirliğini artırma,
- II. araştırmaların sonuçlarını bilimsel verilere dayandırma,
- III. olayları güncel gelişmelere göre açıklama

amaçlarından hangilerine ulaşmaya çalışmışlardır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

6. Tarihî olaylara en yakın veya olayı belgeleyen kaynaklara birinci el kaynaklar denir.

Buna göre;

- I. asker günlükleri,
- II. paralar,
- III. seyahatnameler,

belgelerinden hangilerinin birinci el kaynak olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

7. İbn-i Haldun, "Geçmiş, geleceğe suyun suya benzediğinden daha çok benzer." demiştir.

Bu söz aşağıdaki yargılardan hangisiyle ilgilidir?

- A) Tarihte neden-sonuç ilişkisi vardır.
- B) Geçmiş bilmek geleceği planlamayı kolaylaştırır.
- C) Tarihî olaylar günümüzün değer yargılarıyla değerlendirilmelidir.
- D) Tarihî olayların değişmesinde belgeler etkilidir.
- E) Tarihî olaylar ülkenin çıkarları doğrultusunda değerlendirilir.

8. Tarihte Osmanlı Devleti'nin ilk parasının Orhan Bey döneminde basıldığı bilinirken Osman Bey dönemine ait paralar bulunmuştur.

Buna göre;

- I. Yeni belgeler ortaya çıktıkça eski bilgiler değişebilir.
- II. Tarihin yenilenebilir özelliği vardır.
- III. Tarihî olaylar belgelere dayalı incelenir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

9. İnsanlar tarım yapma ihtiyacı gibi günlük hayatlarını kolaylaştırmak veya geçmişlerini, yaşadıkları anı ve geleceklerini değerlendirmek için zaman hesaplamaları yapmıştır. Bu hesaplamalar sonucu takvimler oluşturulmuştur. Güneş yılı ve ay yılı esaslı olarak hazırlanmıştır.

Buna göre takvimlerle ilgili olarak,

- I. Astronomi bilimi ile uğraşıldığının göstergesidir.
- II. Belli bir başlangıçları vardır.
- III. Bazı ihtiyaçlar oluşturulmasında etkili olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

10. Nümizmatik : Eski paraları inceleyen bilimdir.

Buna göre eski dönemlere ait bulunan bir paradan bir devletin aşağıdaki durumlarından hangisi öğrenilemez?

- A) Ekonomik durumu
- B) Bağımsız olup olmaması
- C) Alfabeti
- D) Askerî gücü
- E) Hükümdarların saltanat süresi

- 11.

"Benim tarih anlayışım devletlerin tarihini ortaya çıkarmaktan ziyade halkın tarihini, halkın geçmişte nasıl yaşadığını, sosyal hayatını, ekonomisini, gündelik yaşantısını ve bunları belirleyen şartları ortaya çıkarmaktır."

Prof. Dr.Halil İnalıcık

Bu sözlerine göre Halil İnalıcık ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Millî değerlere daha çok önem verdiği
- B) Tarih araştırmalarında ekonomik koşulları dikkate almadığı
- C) Devletler arası siyasi ilişkileri tarihçilerin uğraşı olarak görmediği
- D) Kendi milletinin çıkarlarına uymayan tarihi gelişmeleri göz ardı ettiği
- E) Araştırmalarında insanların ve toplumların yaşantısını bir bütün olarak ele aldığı

12. Ahmet Öğretmen, "Her toplum kendine özgü bir takvim oluştururken yaşamlarını en çok etkileyen olayı takvimlerinin başlangıcı olarak kabul etmişlerdir." demiş ve öğrencilerine bu duruma örnek vermelerini istemiştir.

Buna göre aşağıdaki hangi cevap yanlıştır?

- A) İbranilerin MÖ 3761'deki yaratılış yılı
- B) Yunanlıların ilk olimpiyat oyunlarının yapıldığı MÖ 776 yılı
- C) Hristiyanların Hz. İsa'nın doğumu olan sıfırı
- D) Müslümanların MS 622'de Hz. Muhammed'in Mekke'den Medine'ye hicreti
- E) 751'deki Abbasiler ile Çinliler arasındaki Talas Savaşı

1.

Yukarıdaki görseller tarih biliminin tanımında yer alan özelliklerden hangisi ile açıklanamaz?

- A) İnsanların her türlü faaliyetlerini inceleme
- B) Geçmişte olma
- C) Bir olayın geçtiği yeri bilme
- D) Yazısız kaynaklardan öğrenme
- E) Sosyal bir bilim olma

2. **Öğretmen:** Türkler tarih boyunca farklı takvimler kullanmışlardır. Türklerin kullandığı takvimler şunlardır; On İki Hayvanlı Türk takvimi, Hicri takvim, Celali takvim, Rumi Takvim ve Miladi takvim.

Ahmet: Öğretmenim Türkler neden farklı takvim çeşitleri kullanmıştır?

Öğretmen: Çünkü, Türkler

Buna göre tarih öğretmeni verilen boşluğu aşağıdakilerden hangisi ile tamamlasa yanlış bir bilgi vermiş olur?

- A) Din değiştirmeleri sonucu yeni takvim kullanmışlardır.
- B) Ekonomik hayatı düzenlemek istediklerinden takvim oluşturmuşlardır.
- C) Batı kültürüne yaklaşmak için takvimde değişiklik yapmışlardır.
- D) Halkın isteklerini göz önüne aldıklarından takvim değiştirmişlerdir.
- E) Astronomi bilgisine sahip olduklarından kendi takvimlerini yapmışlardır.

3. Türklerin İslamiyet'i kabul ettikten sonra kullandığı takvimdir. Bu takvimde Hz. Muhammed'in hicret ettiği yıl (622), başlangıç kabul edilmiştir. Hz. Ömer Dönemi'nde oluşturulan bu takvim, ay yılını esas almıştır. Bu takvime göre bir yıl 354 gün 8 saat 48 dakikadır. Ayrıca bir ay yılı, bir güneş yılından yaklaşık 11 gün eksiktir. Diğer bir ismi kamerî (ay) takvimidir. Günümüzde İslam dünyası, dinî günleri hicrî takvime göre belirlemektedir.

Bu metinde Hicri Takvim ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Başlangıcı olduğuna
- B) Kimin döneminde oluşturulduğuna
- C) Hangi devletler tarafından kullanıldığına
- D) Astronomi ve coğrafya bilgisi geliştirdiğine
- E) Bugün kullanılıp kullanılmadığına

4. Tarih öğretmeni tarihî bilgiye kaynaklık eden malzemeler ve sınıflandırılması ile numaralandırılmış bilgilerin eşleştirilmesi etkinliği hazırlanmıştır.

Tarihî bilgiye kaynaklık eden malzemeler	Sözlü kaynaklar	Yazılı kaynaklar	Gerçek eşya ve nesneler
I. Efsaneler, destanlar, menkıbeler	x		
II. Kitabe, ferman, berat ve antlaşmalar		x	
III. Arkeolojik buluntular ile tarihî eşya ve nesneler			x

Tabloyu yukarıdaki gibi tamamlayan Engin, hangi bilgileri doğru olarak işaretlemiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

5. • Tarihçilerin bir kısmına göre; Tanzimat'la beraber Osmanlı Devleti yalnızca Batı'yı örnek almamış, Batı'nın kontrolüne girmiştir. Batı'nın kurumlarıyla beraber kültürel değerleri de benimsenmiştir. Böylece Türk töresinden ve İslam dininin kurallarından uzaklaşmıştır. Devletin asli unsuru olan Müslümanlar, üstünlüklerini kaybederek gayrimüslimlerle eşit tutulmuştur.

• Bazı tarihçilere göre; Tanzimat'ın ilanı, Osmanlı Devleti'nde önemli bir dönüm noktasıdır. Fermanın 'padişahın dahi' kanunlara uyacağını belirtmesi, kanun gücünün üstünlüğünü vurgulaması, herkesin kanun önünde eşit olması modern devlet anlayışının yerleşmeye başladığının bir göstergesidir.

Tarihçilerin aynı olayı farklı yorumlamaları;

- I. değerlendirme yapan tarihçilerin farklı din ve milletten olması,
- II. araştırmacıların farklı kaynaklardan yararlanması,
- III. araştırmaların farklı dönemlerde yapılması

durumlarından hangileriyle açıklanabilir?

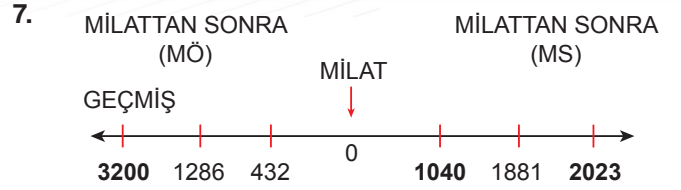
- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

6. **Tanım:** Geçmiş insan topluluklarının, her türlü faaliyetlerini, yer - zaman göstererek, sebep - sonuç ilişkisi içerisinde, belgelere dayalı olarak, objektif inceleyen, sosyal bir bilimdir.

Durum: Dört Halife Dönemi'nde, Müslümanlar için stratejik önemi bulunan, kültür ve medeniyeti ile İslam toplumuna yararlar sağlayacağı düşünülen bölgelerin fetihleri amaçlanmıştır. Ayrıca Müslüman toplum için tehdit veya İslam'ın yayılışına engel oluşturan bölgelere de askerî seferler yapılmıştır.

Yukarıdaki durumda, tarihin tanımında yer alan aşağıdaki öğelerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Zaman belirtmesi
B) Yeri göstermesi
C) Neden - sonuç ilişkisi
D) İnsan faaliyetleri
E) Sosyal bir olay olması

Bu tarih şeridinde göre;

- Bu tarihlerden hangisi, milada en yakın olanıdır?
- MÖ 3200 ile 2023 arasındaki zaman farkı ne kadardır?
- Günümüze en yakın olan tarih, cetvelde gösterilen tarihlerden hangisidir?
- 1040 yılıyla 1881 yılı arasında ne kadar zaman farkı vardır?
- MÖ 3200 yılının günümüze en uzak tarih olmasının nedeni nedir?

sorularının cevabı sırasıyla aşağıdaki ifadelerden hangisinde doğru verildiği söylenemez?

- A) MÖ 432 yılı, milada en yakın olan tarihtir.
B) MÖ 3200 ile 2023 arasındaki zaman farkı 5223 yıldır.
C) 1881 yani Atatürk'ün doğum yılı günümüze en yakın tarihtir.
D) 1040 yılıyla 1881 yılı arasında 841 yıl fark vardır.
E) MÖ tarihlerinin sayısal değeri günümüzden uzaklaştıkça azalır.

- 8.

"Tarih, hakikatte meydana gelmiş olaylarla ilgilidir. Gerçeğin ne olduğu belgelerde saklıdır ve gerçek ancak belgelerin eleştirisiyle ortaya çıkar."

Leopold von Ranke

"Gerçek bir tarih için kaynaklara gitmek, kaynakları iyi tenkit edip değerlendirmek gerekir."

Halil İnalcık

"Tarih, insanların ve insan topluluklarının başarılarından geçenleri kaydetme yoluyla edinilen bilgidir."

Herodot

Bu ifadelerde tarih biliminin;

- I. kanıt gösterme,
- II. gözlem yapma,
- III. nesnel olma

özelliklerinin hangilerinden bahsedildiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

İNSANLIĞIN İLK DÖNEMLERİ

1

TEMEL BİLGİ SORULARI

1. Bir yerleşim yerinde tarih öncesi dönemlerin sırasıyla yaşandığı göz önüne alınırsa aşağıdakilerden hangisi doğru olmaz?
- A) İlk araç – gereçlerin taştan yapılması
B) Diğer uygarlıklarla etkileşimin çok fazla yaşanması
C) En son kullanılan madenin demir olması
D) Yazılı eserlerin görülmemesi
E) Sırasıyla taş, toprak ve madenden eşyalar yapılması

2. Tarih öncesi dönemin ilk evresinde insanlar göçebe olarak yaşamışlar, avcılık ve toplayıcılıkla geçinmişlerdir. İnsanlar, iklimin meydana getirdiği yaşam biçimine bağlı olarak geniş alanlara yayılmış böylece mağara ve kaya sığınakları içinde küçük gruplar hâlinde yaşamıştır.

Metne göre bu dönemle ilgili olarak,

- I. Tüketici olarak yaşamışlardır.
II. Yerleşik hayata geçilmemiştir.
III. Tarımsal üretim başlamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

3. Hititlerde Tavananna denilen kralın eşi devletler arası antlaşmalara kral ile birlikte imza atmış, kral savaştayken dinî törenleri yönetmiş, elçileri de kabul etmiştir.

Buna göre Hitit yönetim anlayışı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Monarşik bir sistem ile yönetildiği
B) Ekonomik bağımsızlığa önem verildiği
C) Uluslararası ilişkilerin kurulduğu
D) Kraliçenin ülke yönetiminde söz sahibi olduğu
E) Diplomaside Kral ve ailesinin etkin olduğu

4. Aşağıdakilerden hangisi “Tarih Öncesi Dönem”in incelenmesinde başvurulacak belgelerden biri değildir?

- A) Tarım aletleri B) Demirden silahlar
C) Bakır paralar D) Çanak - çömlekler
E) Seramik kaplar

5. Çinliler; barut, pusula, kâğıt ve matbaayı icat etmiştir. Günümüzde de kullanılan geleneksel tıbbın tedavi yöntemleri olan masaj ve akupunkturu kullanmışlardır.

Buna göre Çin medeniyetinin aşağıdaki alanların hangisinde dünya kültürünü etkilemesi beklenemez?

- A) Askerî
B) Ekonomik
C) Hukuk
D) Sağlık
E) Bilim ve kültür

6. Tarım ürünleri ve hayvanlardan elde edilen liflerle giyinen ilk insanlar, kullandığı araç gereçlerini çakmak taşından yapmıştır. Başlangıçta iri ve kaba olarak yontulan taşlar, devam eden süreçte usta bir işçilikle daha kullanışlı araç-gereçlere yerini bırakmıştır.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşamaz?

- A) Üretim hayatının başladığına
B) Giderek daha kullanışlı eşyalar yapıldığına
C) Madencilikle uğraşıldığına
D) Dokumacılığın geliştiğine
E) Taş Devri'nin yaşandığına

7. Aşağıdakilerden hangisi Asurluların ticaretle uğraşmaları ile ilgili bir gelişme değildir?

- A) Anadolu'ya yazıyı getirmeleri
- B) Ninova'da bir kütüphane kurmaları
- C) Kral yolunu kullanmaları
- D) Dış devletlerle ekonomik antlaşmalar yapmaları
- E) Kara kolonileri kurmaları

8. Lidyalıların;

- I. parayı icat etmeleri,
- II. Kral Yolu'nu kullanmaları,
- III. bankacılık sistemini kurmaları

özelliklerinden hangilerinin ekonomi ile ilgili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

9. Anadolu'nun, ilk yerleşim yerlerinden biri olmasında etkili olan bazı faktörler şunlardır;

- I. ticaret yolları üzerinde olması,
- II. üç kıtayı birbirine bağlayan bir köprü konumunda olması,
- III. iklim ve bitki örtüsünün insan yaşamına uygun olması

Bu faktörlerden hangileri Anadolu'nun coğrafi konumu ile ilgilidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

10. Tarih öncesi dönemlerde insan toplulukları,

- I. avcılık ve toplayıcılık,
- II. tarım ve hayvancılık,
- III. ticaret faaliyetleriyle uğraşmışlardır.

Bu bilgilere göre, Tarih Öncesi Dönemlerde insanların uğraş alanlarının sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) III, II, I
- B) II, III, I
- C) I, II, III
- D) I, III, II
- E) II, I, III

11. Mezopotamya'da yapılan kazılarda çıkarılan eserlerin, Anadolu'daki bazı eserlere benzediği görülmüştür.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu benzerliğin oluşmasına etki eden faktörlerden biri değildir?

- A) Göçler
- B) Yönetim sistemi
- C) Savaşlar
- D) Coğrafi yakınlık
- E) Ticari ilişkiler

12. İlk Çağ medeniyetlerinde görülen;

- I. Friglerin ekonomilerinin tarıma dayanması,
- II. Hititlerin "anal" adı verilen yıllıklara tarihî olayları yazması,
- III. Fenikelilerin kolonicilik faaliyetleri ile doğu-batı kültürleri arasında etkileşimi sağlaması

durumlarından hangilerinin coğrafi özelliklere bağlı olarak ortaya çıktığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) II ve III

İNSANLIĞIN İLK DÖNEMLERİ

2

TEMEL BİLGİ SORULARI

1. Yazının icadıyla başlayan tarih çağlarının süreleri günümüze doğru kısalmıştır.

Aşağıdakilerden hangisinin bu duruma gerekçe oluşturduğu savunulabilir?

- A) Eşya yapımında madenlerin kullanılmaya başlanması
- B) Toplum hayatındaki değişimlerin zamanla hızlanmasının
- C) İlk tarım faaliyetlerinin başlamasının
- D) Konar – göçer yaşam tarzının benimsenmesinin
- E) Tek tanrılı din anlayışının yaygınlaşmasının

2. Tarih öncesi dönemde gelişim, değişim ve etkileşim oldukça azdır.

Bu durumun yaşanmasında;

- I. iletişim imkânlarının az olması,
- II. yazının olmaması,
- III. yerleşik hayata geçilmemesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

3. Eski Taş Devri'nde, işlenmiş taştan bıçaklar, hayvan kemiklerinden veya boynuzlarından hançerler, zıpkınlar ve mızrak uçları yapılmıştır.

Bu durum Eski Taş Devri'nde yaşayanlarla ilgili aşağıdakilerden hangisini göstermektedir?

- A) Üretici oldukları
- B) Ticareti geliştirdikleri
- C) Avcılık ve toplayıcılıkla uğraştıkları
- D) Tarihî çağlara geçtikleri
- E) Madencilikte ilerledikleri

4. Teokrazi, devlet yönetiminde din kurallarının etkili olması, din adamlarının yönetimde söz sahibi olmasıdır.

Buna göre;

- I. Urartularda kralların yaptıkları işleri tanrıları "Haldi" adına yapması,
- II. Sümer krallarının toprakları tanrılar adına yönetmesi,
- III. Mısır'ı yöneten firavunların tanrının yeryüzündeki temsilcisi sayılması

uygulamalarından hangileri teokratik devlet anlayışıyla ilgilidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

5. Hititler kendi tanrıları yanında komşu ülkelerin tanrılarına da tapmışlardır. Bu yüzden Hitit ülkesi "Bin tanrı ili" olarak adlandırılmıştır.

Bu bilgiye göre Anadolu ile ilgili,

- I. Çok tanrılı din anlayışı egemendir.
- II. Dinî konularda hoşgörölü bir ortam vardır.
- III. Gücün meşruiyet kaynağı soya dayalı yönetim olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

6. "Anadolu ve Mısır uygarlıkları uluslararası diplomasiinin oluşmasında önemli rol oynamıştır." **diyen bir araştırmacı bu düşüncesini aşağıdaki gelişmelerden hangisine dayandırabilir?**

- A) Anadolu ve Mısır'ın en eski medeniyetlerden olmaları
- B) Çivi ve hiyeroglif yazılarını kullanmaları
- C) Taraflar arasında tarihin ilk yazılı antlaşmasının imzalanmış olması
- D) Diğer toplumların Anadolu ve Mısır uygarlıklarından etkilenmeleri
- E) Anadolu ile Mısır'ın ticaret yapmaları

7. "Bereketli Hilal" olarak gösterilen Yukarı Mezopotamya, insanlık tarihinin bilinen en eski yerleşim yeri olup Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan Urfa ve Harran'ı da kapsamaktadır.

Yukarı Mezopotamya'nın Bereketli Hilal olarak anılmasında;

- I. verimli arazilere sahip olması,
- II. ılıman ikliminin olması,
- III. hukuk kurallarının oluşturulması

nedenlerinden hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

8. Anadolu'da MÖ 1700'lerde kurulan Hititler, MÖ 1300'lerde sınırlarını Orta Doğu'ya kadar genişletmiştir.

Buna göre Hititler ile ilgili,

- I. Gücün meşruiyet kaynağını dine dayandırarak yapılarını güçlendirmişlerdir.
- II. Hâkimiyet alanı genişlemiştir.
- III. Yayılmacı bir politika izlenmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

9. Yeni Taş Çağı'nda tarımsal üretim yani arpa ve buğday üretimi başlamıştır. Bunun sonucunda ilk köyler kurulmuştur. At, koyun, keçi ve köpek gibi hayvanlar evcilleştirilmiştir. Avcılık ve toplayıcılıkla geçinen insanlar bu dönemde üretici duruma gelmişlerdir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İnsanların yaşayış biçimi değişmiştir.
- B) Avcılık ve toplayıcılığın önemi artmıştır.
- C) Yerleşik hayata ilk olarak Mezopotamya'da geçilmiştir.
- D) İnsan doğaya bağlı olmaya başlamıştır.
- E) İlk siyasi teşekküller kurulmuştur.

10. Mısır medeniyetinde ahiret inancı vardır. Bu durum tıp, eczacılık bilimleri ve mumyacılık sanatının gelişmesine ortam hazırlamıştır.

Buna göre,

- I. Firavunlar, kendilerini ilah - kral olarak görmüşlerdir.
- II. Mısırlılar ölümden sonraki hayata inanmışlardır.
- III. İhtiyaçlar insanları bilimsel çalışmalara yönlendirmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

11. Hititlerde kral aynı zamanda baş rahip, baş yargıç ve baş komutandır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gücün meşruiyet kaynağının dine dayandığı
- B) Halkın ekonomik ve siyasi haklarının gözetildiği
- C) Yöneticilerin yetkilerinin geniş olduğu
- D) Monarşik bir siyasi yapının olduğu
- E) Yargı ve yönetim yetkilerinin tek kişide birleştiği

12. Hitit Devleti'nde halk sosyal sınıflara ayrılmıştır. Halk genel olarak hürler ve kölelerden oluşmaktaydı. Hürler; soylular ve rahipler olup geniş topraklara sahiplerdi. Köleler ise savaş tutsakları olup tarımla uğraşıyorlardı. Köleler bedel ödeyerek hürler sınıfına geçebiliyor, mal ve mülk sahibi olabiliyorlardı.

Buna göre Hititlerle ilgili olarak,

- I. Katı bir sınıf ayrımı yoktur.
- II. Ekonomik yapı kişilerin statüsünün belirlenmesinde etkili olmuştur.
- III. Özel mülkiyet anlayışı vardır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

İNSANLIĞIN İLK DÖNEMLERİ

3

BİLGİ KAVRAMA ve YORUMLAMA SORULARI

1. I. Sümerlerin yazıyı bulması - Çok tanrılı dinlerin yayılması
II. Lidyalıların parayı bulması - Ticaretin kolaylaşması
III. İyonların koloniler kurması - Siyasi birliğin bozulması

Yukarıdakilerin hangilerinde neden-sonuç ilişkisi kurulamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

2. Hititler, Pankuş adında soylulardan oluşan bir meclis oluşturmuştur. Hititlerde Tavananna denilen kraliçe yönetimde söz sahibi olmuştur. Hitit Kanunlarında evlenme, boşanma, nikâh, nişan gibi aileyle ilgili hususlara yer verilmiştir. Hititler, gelişmiş hukuk kurallarıyla kadın haklarına kanunlarında yer vermiştir. Anal denilen yıllıklar tutmuşlardır.

Bu durumla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Halkın yönetime katıldığı
B) Meşruti krallığın olduğu
C) Medeni hukuka ait örneklerle rastlanıldığı
D) Tarih yazıcılığına önem verildiği
E) Kraliçenin yönetimde etkin olduğu

3. İlk Çağ'ın başından itibaren Mezopotamya, Mısır, Anadolu gibi bölgelerdeki siyasi oluşumların çoğu monarşi ile yönetilmiştir. Krallar, yönetimdeki güçlerini dinden almıştır.

Bu tür yönetimlerde aşağıdakilerden hangisinin görülmesi beklenemez?

- A) Rahip kralların varlığı
B) Hükümdarın emirlerinin tanrının emriymiş gibi algılanması
C) Tek tanrı inancının yayılması
D) Din adamlarının ayrıcalıklı olması
E) Gücün meşruiyet kaynağının tanrısal olması

4. • Bir adamın gözünü çıkaranın gözü çıkarılır.
• Birisini suçlayan ispata mecburdur. İspat edemezse ölüm cezasına çarptırılır.
• Bir kişi hırsızlık yapsa eli kesilir.

Hammurabi Kanunlarından alınan bu hükümlere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Mülkiyet haklarının korunmasının amaçlandığı
B) Cezalandırmada "Dişe diş, göze göz" yönteminin benimsendiği
C) Güçlü yaptırım ve cezalar ön görüldüğü
D) Suçu işleyene aynı ağırlıkta cezayı içerdiği
E) Devletin idari işleyişini düzenlediği

5. Tarih öncesi dönemlere ait bir yerleşim merkezinde yapılan kazılar sonucunda;

- I. sulama kanalları,
II. ok uçları ve yaylar,
III. at koşum takımları,
IV. saban demirleri ve oraklar

unsurlarından hangileri bu yerleşim yerinde tarım faaliyetlerinin yapıldığına kanıt olarak gösterilebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) I ve IV E) III ve IV

6. Tarih öncesi dönemin aydınlatılabilmesi için en önemli unsur arkeolojik araştırmalar sonucunda elde edilen araç ve gereçlerdir. İnsanlığın bu döneminde mağaralar, taştan, kemikten, pişmiş kilden yapılmış aletler o döneme ışık tutar.

Buna göre verilen dönem ile ilgili olarak;

- I. yazının olmadığı,
II. göçebe bir yaşam sürdürüldüğü,
III. ateşin kullanıldığı

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

7. İngiliz arkeolog James Mellaart tarafından Konya Çatalhöyük'te ortaya çıkarılan yerleşim yerinde çömleklerin ve duvar resimlerinin yanı sıra oldukça iyi korunmuş 8 bin kadar insana ev sahipliği yapan yapılar topluluğu bulunmuştur.

Bu bilgi Çatalhöyük'le ilgili aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olabilir?

- A) Kent yaşamına geçildiği
B) Avcılık ve toplayıcılığın temel geçim kaynağı olduğu
C) Tarımsal faaliyetlerin ileri düzeyde olduğu
D) Halkın sınıflara ayrıldığı
E) Çok tanrılı inanç sisteminin benimsendiği

8. Başlangıçta insanların kayıt tutmalarına yardımcı olmak için kullanılan Piktografik yazı, sembol şeklindeki işaretlerden oluşmuştur. Piktografik yazıda avuç içine sığabilecek bir kil tablet üzerine kareler çizilir ve anlatılmak istenenler sembollerle verilir. Yazı yaygınlaştıkça semboller giderek küçülmüş ve işaret kümeleri hâline gelmiştir. İşaretler çiviye benzetildiği için bu yazıya "çivi yazısı" denilmiştir.

Buna göre,

- I. Piktografik yazı kayıt tutmak amacıyla yapılan sembollerin sonucudur.
II. Piktografik yazıyı ilk olarak kullanan toplumlar diğer toplumları kültürel olarak etkilemiştir.
III. Zamanla yazı daha sistematik hâle getirilmiştir.

İfadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III

9. Tarihî bir araştırmada, MÖ 4000 yılında yaşayan iki toplumdan birinin Yeni Taş Devri'ni yaşarken diğerinin Maden Devri'ni yaşadığı görülmüştür.

Buna göre;

- I. Tarihsel süreçte aynı anda farklı dönemler yaşanabilir.
II. Her iki toplum da yazılı döneme geçmiştir.
III. Maden Devri'ni yaşayan topluluk diğerinden daha ileri düzeydedir.

İfadeleriden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I ve III

10. Persler fethettikleri geniş toprakları satraplık denilen yönetim birimlerine ayırdılar. Satraplıkların başına sivil, askerî ve adlî görevliler tayin ettiler. Satrapların iki önemli yardımcısı vardı. Bunlardan biri satraplara vekâlet edebilen genel yazman, diğeri garnizon komutanıydı. Bu iki görevli Pers kralı tarafından tayin edilirdi.

Bu metne göre Persler ile ilgili;

- I. Merkezi otoriteyi sağlamaya çalışmışlardır.
II. Ülke yönetimini kolaylaştırmışlardır.
III. Satrapları kontrol etmişlerdir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

11. İlk Çağ medeniyetlerinden Mısır'da Nom adı verilen şehir devletleri MÖ 3000'lerde merkezî bir krallık çatısı altında toplanmışlardır. İyon ve Yunanlılar ise şehir devletleri hâlinde yaşamışlardır.

Bu bilgilere göre,

- I. İyon ve Yunan medeniyetlerinde siyasi birlik kurulamamıştır.
II. Mısırlılar merkezî otoriteye önem vermiştir.
III. Bilimsel faaliyetler yönetim sistemini etkilemiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

12. İlk Çağ'da Mezopotamya'daki dinî inanışlara göre her şey tanrıların malıydı. Tanrılar için çalışan insanlar, ürettiklerini mabetlerde birleştirirdi. Herkes elde ettiği ürünü, tanrının evine yani mabede teslim etmek zorundaydı. Rahipler, vatandaşların teslim ettiği ürünü tabletlere kaydederek yazının serüvenini başlatmışlardır.

Buna göre yazının icadında;

- I. tapınak ekonomisinin etkili olması,
II. ticaretin geliştirilmek istenmesi,
III. edebiyatın gelişmesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I ve III